

MARIAN JEŻOWSKI

SŁOWNIK RYMÓW *MARII* ANTONIEGO MALCZEWSKIEGO

W S T Ę P

SŁOWNIKI RYMÓW I ICH NUKOWA PRZYDATNOŚĆ

W piśmiennictwie dotyczącym rymu i rymowania wyróżnia się odrębny rodzaj prac o charakterze pomocniczym, są to słowniki rymów. Ze względu na cel, w jakim je opracowano, słowniki te dzieli się na dwie grupy. Pierwszą z nich tworzą słowniki układane dla poetów i rymotwórców w celu ułatwienia im doboru wyrazów o jednakowym zakończeniu, drugą — słowniki sporządzane dla celów naukowych. W zależności od zakresu materiału zawartego w tych słownikach można wśród nich wyróżnić: słowniki rymów jednego utworu, słowniki rymów jednego poety, słowniki rymów kilku poetów i ogólnojęzykowe słowniki rymów.

Historia słowników rymów sięga doby renesansu. Wywodzą się one z ojczyzny Dantego i Petrarcki. Twórczość tych poetów dostarczyła materiału do pierwszego słownika rymów, który opracował Pellegrino Moreto. Wydany w Wenecji w r. 1528, zdobył on sobie dużą poczytność (dowodzi tego pięć następnych wydań w ciągu pięćdziesięciolecia), co więcej, stał się wzorem dla dalszych prac tego rodzaju, które już w kilka lat po nim zaczęły wychodzić. Z Włoch przeszły słowniki rymów w XVI w. do Niemiec i do Francji, a później do innych krajów.¹

W Niemczech w pierwszej połowie XIX w. zaczęto układać słowniki takie dla potrzeb filologii. Z projektem wystąpili J. Grimm i K. Lachmann. Widząc, że rymy mogą służyć pomocą w badaniach nad językiem średnio-wysoko-niemieckim, wskazali oni na potrzebę sporządzenia słowników rymów poezji pisanej w tym języku. Pierwszy słownik tej poezji, opracowany przez H. T. Massmanna, wyszedł w r. 1842. Po nim wydano szereg następnych. Są to przeważnie słowniki dotyczące pojedynczych utworów, ale znajdują się wśród nich także słowniki obejmujące twórczość jednego poety. W okresie międzywojennym Fr. Wilhelm powziął zamiar opracowania słownika rymów, który by ogarnął całą literaturę średnio-wysoko-niemiecką².

¹ Informacje szczegółowe w zestawieniu bibliograficznym.

² Informacje zaczerpnięte z dzieła P. Merkera i W. Stammera, *Realexikon der deutschen Literaturgeschichte*, Berlin 1928-1929, t. III, s. 36-37.

W Polsce pierwszym i chyba jedynym słownikiem rymów przeznaczonym dla rymotwórców jest wydana w r. 1755 w Warszawie książeczka nieznanego autora *Subsidium wiersza polskiego...* Pierwszy obszerny wykaz rymów sporządzony dla potrzeb filologii zawiera praca Jana Magiery *Rymika Z. Krasieńskiego*, która wyszła w Krakowie w r. 1911. Ale sprawa opracowywania słowników rymów w celach naukowych wypłynęła u nas nieco wcześniej. Ze wstępu do pracy Magiery dowiadujemy się, że pobudką do podjęcia trudu nad zestawianiem rymów były życzenia uczonych wyrażone na Zjeździe Historyczno-Literackim im. Jana Kochanowskiego, a powtórzone na Zjeździe Historyczno-Literackim im. Mikołaja Reja. Co się tyczy pierwszego z tych zjazdów, wypowiedzi na ten temat nie udało mi się odszukać³. Być może, nie zostały one zaprotokołowane. Na drugim z nich sprawę słowników wysunął W. Bruchnański wyrażając się w ten sposób: „Myślę, że bardzo pożyteczną byłaby praca poświęcona tzw. Reimlexikonom polskim, w rymach bowiem znajduje się wielka ilość materiału językoznawczego, nieraz pierwszorzędnej wartości”. Zdanie to znalazło poparcie J. Baudoina de Courtenay, który powiedział wtedy: „Uważam myśl o ułożeniu Reimlexikonu za bardzo szczęśliwą i bardzo pożyteczną”⁴. Wypowiedzi te jednak nie wywołały dyskusji, która by doprowadziła do szczegółowego rozważenia projektu. Dlatego to Magiera uskarżał się, że brak u nas jakichkolwiek wskazówek co do wyglądu i układu słownika rymów oraz co do jego przydatności naukowej. Trzeba przyznać, że podjął się pracy pionierskiej. Jego to zasługą jest wykazanie korzyści, jakie dać mogą słowniki rymów. Jakkolwiek na gruncie europejskim sprawę tę rozpatrywano już od dawna, w Polsce nikt jej dotąd szerzej nie omówił. Uwagi Magiery warto przypomnieć nie tylko ze względów historycznych, ale też ze względu na to, że niektóre z nich odznaczają się dużą pomysłowością i rozmachem, a wszystkie w sposób przekonujący uzasadniają potrzebę prowadzenia pracy nad tymi słownikami. Oto ich treść zasadnicza ujęta w kilku punktach:

1. Słownik rymów jednego poety wskazałby, jak bogaty jest zasób jego rymów, pozwoliłby poznać i ocenić jego sztukę rymowania.

2. Porównując słowniki rymów różnych współczesnych sobie poetów, można by ująć właściwości indywidualne i ustalić poziom uzdolnień każdego z nich w zakresie rymowania.

3. Zestawienie słowników rymów wielu poetów, tworzących w następujących po sobie okresach, ukazałoby, który z nich udoskonalił sztukę rymowania, który ledwie utrzymał poziom poprzedników, a który im nawet nie dorównał.

4. Z wielu takich słowników można by stworzyć „porządkiem czasowym” ogólny słownik poezji polskiej. Stanowiłby on historię rymu polskiego, ukazałby dokładnie rozwój sztuki rymowania w naszej poezji, umożliwiłby ściśle określenie istoty rymu

³ Przejrzałem *Pamiętnik Zjazdu Historyczno-Literackiego im. Jana Kochanowskiego*, Kraków 1886, Nakł. AU w Krakowie (Zjazd odbył się w dniach 28-30 maja 1884 r.).

⁴ *Pamiętnik Zjazdu Historyczno-Literackiego im. M. Reja z dn. 1-4 lipca 1906 roku*, Kraków 1910, Nakł. AU w Krakowie, s. 235.

polskiego, jego treści i zasad. Oddałby on duże usługi teoretykom i historykom literatury, krytykom literackim i językoznawcom.

5. Słowniki rymów poszczególnych poetów mogłyby służyć pomocą przy rozstrzygnięciu wątpliwości co do autorstwa utworów wierszowanych.

6. Mogłyby też one pomóc przy określaniu czasu powstania utworów.

7. Słownik rymów dostarczyłby materiału do badań fonetycznych, wskazałby, jak poeta wymawiał poszczególne głoski i jak je wymawiano w jego stronach rodzinnych.

Do wymienionych przez Magierę korzyści można by dodać jeszcze inne. Jest rzeczą prawdopodobną, że słownik rymów jednego poety mógłby pomóc przy rozstrzygnięciu sprawy przynależności do poszczególnych utworów takich fragmentów, które doszły do nas w stanie nie uporządkowanym. Być może też oddałby on niekiedy usługi przy rekonstrukcji uszkodzonego tekstu poetyckiego, zwłaszcza wtedy, gdy chodziłoby o końcowe wyrazy wiersza. Ze słownika takiego mógłby też zapewne korzystać czasem psycholog, na przykład w badaniach nad kojarzeniem i persewercją. Słowniki wybitniejszych poetów kilku narodów czy też ogólnojęzykowe słowniki rymów mogłyby dostarczyć materiału do ciekawych badań nad zależnością poezji poszczególnych narodów od indywidualnych cech języka. Cechy te uwidaczniają się w możliwości rymowania wyrazów o specjalnych znaczeniach. O tego rodzaju badaniach pisał przed kilkudziesięciu laty A. Ehrenfeld: „Powiązania rymowe jakiegoś języka, które się tak zasadniczo różnią od powiązań innych języków, dostarczają poważnych wniosków co do poezji pewnego narodu. Tu przyszyłoby studiować najskrytsze oddziaływania materiału językowego”.⁵

Gdyby nawet część tylko tych korzyści dało się osiągnąć, pożytek byłby duży. Warto więc zająć się opracowywaniem tego rodzaju słowników. Rzeczą podstawową i może najtrudniejszą w pracy nad nimi jest obmyślenie ich formy, ustalenie porządku i układu materiału. Wprawdzie robił to już Magiera i jego doświadczenia nie można pomijać, ale też nie sposób na nim poprzestać. Chodzi o to, by słownik rymów stanowił przydatne narzędzie dla wszystkich specjalistów, którzy zeń zechcą korzystać. A więc trzeba poszukiwać najbardziej stosownej formy tego rodzaju prac. Rzecz jasna, że nie może być mowy o jednym, ściśle określonym wzorze dla różnego rodzaju słowników rymów. Inaczej będzie wyglądał słownik rymów pojedynczego utworu, a inaczej słownik rymów obejmujący całą twórczość poety. Ale najważniejsze zasady porządkowania powinny być wspólne.

OKOLICZNOŚCI POWSTANIA I CEL NINIEJSZEGO SŁOWNIKA

Słownik niniejszy zamierzony został jako próba wypracowania i konsekwentnego przestrzegania tych podstawowych zasad. Zabrałem się doń jeszcze przed r. 1952, w trakcie gromadzenia materiału do słownika rymów J. Słowackiego. Chodziło o to,

⁵ A. Ehrenfeld, *Studien zur Theorie des Gleichklangs*, Teil II, 1904, s. 31 (cytuje za K. Wóycickim, *Forma dźwiękowa prozy polskiej i wiersza polskiego*, Warszawa 1912, s. 136).

by przy szeregowaniu niewielkiego zasobu rymów sprawdzić nasuwające się pomysły. Utworem najodpowiedniejszym do tego rodzaju pracy wydała mi się *Maria A. Malczewskiego*. Zrazu posłużyłem się tekstem opracowanym przez J. Ujejskiego w wydaniu Biblioteki Narodowej z r. 1925. Później tekst ten skonfrontowałem z edycją Państwowego Instytutu Wydawniczego z r. 1956, opracowaną przez W. Kubackiego. W końcu, gdy ukazało się w r. 1958 trzecie, zmienione wydanie *Marii* w Bibliotece Narodowej (seria I nr 46), opracowane przez R. Przybylskiego, materiał słownikowy sprawdziłem ponownie i uzgodniłem z tym tekstem.

W celu wypróbowania dwu różnych koncepcji układu słownik opracowany był w dwóch wersjach. Metody zastosowane w jednej z nich omówiłem na posiedzeniu Towarzystwa Naukowego KUL 18 maja 1957 r. Choć wersja ta posiadała szereg zalet, zarzuciłem ją, gdyż okazała się zbyt skomplikowana.

Poszukując odpowiedniej formy słownika przejrzałem poza wymienionymi pracami polskimi szereg dostępnych mi publikacji obcojęzycznych z tego zakresu. Obecnie, gdy piśmiennictwo nasze posiada już *Słownik rymów St. Trembeckiego*, opracowany pod redakcją H. Turskiej, oraz *Słownik rymów A. Mickiewicza*, opracowany przez J. Budkowską, wydaje mi się, że druk niniejszego słownika nie wymaga większego uzasadnienia niż to, że *Maria Malczewskiego* stanowi ważną pozycję wśród dzieł literackich wczesnego romantyzmu polskiego i że wykaz jej rymów może się przydać polonistom.

W toku pracy nad słownikiem korzystałem z wielu cennych rad i wskazówek Prof. Dra Tadeusza Brajerskiego. Wiele mi też dała rozmowa i listowna dyskusja z Dr Janiną Budkowską.

UKŁAD MATERIAŁU

Podstawą układu materiału w słowniku jest końcówka rymowa zaczynająca się od samogłoski w ostatniej sylabie akcentowanej. Stanowi ona hasło, które skupia odpowiednie wyrazy rymujące się ze sobą, ułożone w tej kolejności, w jakiej występują w *Marii Malczewskiego*. Np. pod hasłem *-ale* znajdują się wyrazy *wspaniale*: *w chwale*, występujące w wierszach 439, 40, oraz *wcale*: *żale* — w wierszach 1243, 4. Hasła są (według tej samogłoski z ostatniej sylaby akcentowanej) uszeregowane w siedmiu grupach: *a, q, e, ę, i (y), o, u (ó)*, w każdej z nich w porządku alfabetycznym. A więc w grupie *a* są hasła *-aby, -aca, -achem, -aci* itd., w grupie *q* — hasła *-ąbie, -ąca* itd., w grupie *e* — hasła *-eba, -ebie* itd. Od porządku alfabetycznego odstąpiono tylko przy *rz* znajdującym się bezpośrednio po owej samogłosce akcentowanej. Hasła takie umieszczono razem z tymi, które mają po tej samogłosce *ż*, przy czym zasygnalizowano to odsyłaczem, np. *-erz-* zob. *-eż-*.

Dość często występują w słowniku hasła wymienne, to jest takie, które oznaczają rymy mające pewne odchylenia, np. rymy z *i* oraz *y* w nagłosie — hasło *-ibić*: *ybić*,

rymy z *e* i *ę* w wygłosie — hasło **-acze**: **-aczę**, rymy z *rz* i *ż* — hasło **-arza**: **-aża** itp. W każdym z tych haseł utrzymano porządek alfabetyczny, a więc hasło **-ane**: **-ane** (najpierw *e*, potem *ę*), hasło **-askiem**: **-azkiem** (najpierw *s*, potem *z*), hasło **-erze**: **-eże** (najpierw *rz*, potem *ż*). Porządkiem tym jednak nie kępowano się przy szeregowaniu rymujących się wyrazów pod każdym z tych haseł.

Formy gramatyczne określa się w słowniku powszechnie przyjętymi znakami, umieszczanymi po objaśnianym wyrazie, ale tylko w wypadkach mogących budzić wątpliwości. Form mianownika liczby pojedynczej i liczby mnogiej nie określa się w zasadzie. Wyjątek stanowią wyrazy i formy rzadko używane w dzisiejszym języku ogólnopolskim lub nie używane wcale. Często do określenia formy deklinacyjnej wystarczają przyimki, które zachowano przy wyrazach.⁶

Rymujące się wyrazy oddzielane są dwukropkiem. Po nich podaje się numery wierszy, w których występują w utworze, przy czym pierwszy z nich oznacza się pełną liczbą, następne — końcowymi jej cyframi. Gdy ten sam rym powtarza się w utworze kilkakrotnie, numerację powtórzeń oddziela się od poprzedniej przecinkiem. Litera *w* umieszczona po numerze wiersza oznacza rym wewnętrzny. Objasnienia znaczeń wyrazów podawane są u spodu kolumny rymów zgrupowanych pod hasłem.

Uzupełnieniem słownika jest indeks wyrazów rymowych. Wskazuje on, pod jakimi hasłami rymowymi znajdują się poszczególne wyrazy. Cyfry 2, 3, 4 itd. przed hasłem rymowym oznaczają, ile razy wyraz pod tym hasłem występuje; wyrazy bez cyfr zostały użyte tylko raz. W indeksie nie uwidoczniono osobno imiesłów; ich hasła rymowe podawane są przy czasownikach. Od tej zasady nielicznymi wyjątkami są imiesłowy utworzone od czasowników, które w bezokoliczniku występują rzadko (*ulubiony*, *utęskniony*), oraz imiesłowy w funkcji niemal rzeczownikowej (*kochana* o kobiecie).

WYKAZ STOSOWANYCH ZNAKÓW I SKRÓTÓW

<i>B</i>	— biernik	<i>N</i>	— narzędnik
<i>C</i>	— celownik	<i>przm</i>	— przymiotnik
<i>cz</i>	— czasownik	<i>przst</i>	— przystówek
<i>D</i>	— dopełniacz	<i>rz</i>	— rzeczownik
<i>lm</i>	— liczba mnoga	<i>w</i>	— (tylko po numerze wiersza), rym wewnętrzny
<i>lp</i>	— liczba pojedyncza	<i>W</i>	— wołacz
<i>m</i>	— rodzaj męski	<i>z</i>	— zaimek
<i>M</i>	— mianownik	<i>ż</i>	— rodzaj żeński
<i>Ms</i>	— miejscownik	<i>3</i>	— przed <i>lm</i> lub <i>lp</i> trzecia osoba
<i>n</i>	— rodzaj nijaki		

⁶ Przy niektórych wyrazach rymowych, przez niedopatrzenie, opuszczone zostały przyimki, są jednak przy nich kwalifikatory gramatyczne.

SŁOWNIK RYMÓW

- aby
draby: baby *B* 1318-9
- aca
obraca: wraca 295-6
przewraca: Praca 856-7
wraca: utraca 1454-5
- achem
zamachem: przestachem 1067-8
- aci
traci: braci *D* 1352-3
- acie
w... utracie: w... komnacie 1249-50
- acze
kozacze *rz W*: skacze 1-2
- acze: -aczę
zobaczę: skacze 415-6
- kołacze *rz B*: płacze 667-8
- acznie
nieznacznie: się... zacznie 289-90
- aczy
zobaczy: Rozpaczy *D lp* 673-4
Rozpaczy *D lp*: znaczy 1416-7
- aczył
gdym... zobaczył: oświaczył* 523-4
* *oświadczył*
- ada
zdrada: zapowiada 401-2
rada *rz*: spada 451-2
błada: usiada 609-10
składa: spada 637-8
składa: dopada 1099-100
spada: odpowiada 1289-90
układa: ogada 1412-3
- adał
gdym... postradał: byłbym... zadał 515-6
- adli
zajadli: wpadli 975-6
- adną
się... wkradną: spadną: ładną *B* 735-7-8
- adnie
przypadnie: snadnie 913-4
- adość
śniadość *B*: radość 9-10
radość: zadość 75-6
radość *B*: bładość *B* 493-4
zadość: radość *B* 543-4
bładość: radość *B* 671-2
- ady
zwady: układy 55-6
rady *D*: biesiady *D* 187-8
w ślady: przez... grady 501-2
ślady *B*: zdrady *D* 801-2
- adza
władza: sprowadza 291-2
- adzą
się prowadzą: radzą 785-6
- adze
władze *B lm*: zniewadze *C* 868-9
- adzi
radzi *cz*: przeprowadzi 1227-8
- adzie
w nieładzie: kładzie 1267-8
- agle   é
nagle: żagle *B* 1182-3
- ają
kłaniają: obzierają (się) 785 w-6w
wyrzelaają: pospadają 833-4
zgrają *rz*: wpadają 1033-4
grają: się zbiegają 1095-6
- ajdzie
zajdzie: nie znajdzie 167-8, 769-72
- aje
kraje *B*: wstaje 645-6
się zdaje: wystaje 1303-4
się zdaje: powstaje 1392-3
- ajem
zwyczajem: nawzajem 1158-9
- aka
szczupaka *D*: w straszaka* 425-6
rumaka *B*: ptaka *D* 449-50
rumaka *B*: wskaka 989-90
* *hazardowa gra w karty, zagrać w straszaka = użyć postrachu*
- aki
bodiaki *B*: sumaki* 43-4
niejaki *B*: znaki** *B* 115-6
kozaki: luzaki 621-2
szlaki *m B*: dla... poznaki 872-3
jednaki: znaki*** *B* 1394-5
oznaki *D*: jednaki 1450-1
* *dzikie kozy stepowe* ** *chorągwie, sztandary*
*** *ślady*
- akiem
znakiem: kozakiem 161-2

- smakiem: orszakiem 345-6
 orszakiem: kozakiem 379-80
 -aku
 orszaku *D*: znaku* *D* 61-2
 do znaku** : kozaku *Ms* 661-2
 * *chorągwi* ** *bez śladu*
 -ała
 się wala: się... uzała 1434-5
 -ale
 wspaniale: w... chwale 439-40
 wcale: żale 1243-4
 -ali
 bez stali: przysypali 163-4
 w... fali: obali 391-2
 bez stali: się... pożali 573-4
 w... fali: zważali 951-2
 -alić
 się pochwalić: ocalić 413-4
 -ała
 strzała: leciała 435-6
 ciała *B*: Chwała 999-1000
 miała: ciała *D* 1176-7
 -ałem
 ujrzałem: zapalem 531-2
 -ało
 zbolało: zostało 659-60
 stało: zostało: mało 675 w- 5-6
 śmiało *przysł*:ostało 995-6
 zostało: ciało 1265-6
 ciało: siedziało: plakało 1305-6-7
 się zdało: zmartwiało 1366-7
 -ałość
 żałość: wspaniałość 59-60
 żałość: stałość *B* 597-8
 śmiałość *B*: stałość *B* 715-6
 -ału
 zapału: bez podziału* 57-8
 * *samotnie, bez współzucia*
 -ały
 trwały *cz*: grzmiały 81-2
 cały *B*: wymaczały 495-6
 okazały *przm*: strzały z 1007-8
 biały: chwały *D* 1138-9
 -ami
 oczami: wąsami 91-2
 oczami: lipami 457-8
 ustami: nami 562-3
 dzidami: łzami 627-8
 saniami: nami 709-10
 Diablami: oczami 725-6
 gromadami: trupami *m* 1134-5
 -amie: -amię
 ramię: się lamie 1295-6
 -amię
 znamię *B*: ramię 67-8
 -ana
 ściana: złamana 1021-2
 Hana* *D*: pana *D* 1093-4
 * *chana*
 -aną
 stroskaną *N*: zamianą 1287-8
 -ane: -aneę
 malowane *lm*: ścianę 89-90
 związane *lp*: ranę 233-4
 -anej
 rozlanej *D*: kolysanej *D* 441-2
 rozlanej *D*: do... kochanej 1166-7
 -anem
 zapłakanem: Szatanem 1422-3
 -ania
 osłania: wołania *B* 99-100
 odgania: rozwiązania *D* 355-6
 -anic
 na nic: bez granic 181-2
 -anie
 Panie* *W lp*: kochanie *B* 343-4
 staranie *B*: na nie z 395-6
 kochanie *B*: się dostanie 556-7
 w stanie: rozstanie *B* 599-600
 przerywanie *przsl*: granie 631-2
 pożegnanie *B*: łanie *m Ms* 878-9
 w kołczanie: w ranie 1053-4
 przywitanie: Hanie** *W* 1081-2
 przerywanie *przsl*: skrzekotanie 1170-1
 się dostanie: zostanie *cz* 1322-3
 * *do Boga*, ** *chanie*
 -anki
 Krakowianki: Cyganki 705 w-6w
 -ano
 kolano *B*: za wiano 329-30
 -any
 znany: pochowany 33-4
 nakazany: odmiany 51-2
 nie widziany: przybrany* 63-4
 zmordowany: zaplakany 269-70
 szafrany: chowany** 471-2
 turbany: zbryzgany 1105-6
 wełniany *B*: rany *B* 1119-20
 * *ubrany*, ** *wychowany*

- ańca
 tańca *: pogańca *D* 829-30
 * 'tatarskiego tańca' (sposób walki Tatarów)
 -ara
 na... Tatar: wiara * 619-20
 * o żołnierzach
 -arda
 harda: twarda 483-4
 -ardy
 hardy *B*: wzgardy *D* 199-200
 -argi
 skargi *D*: wargi 1448-9
 -arnie
 marnie: ogarnie 195-6
 -arosc
 parosc * *m M*: starosc *B* 271-2
 * galazka, ped
 -arty
 otwarty: zarty *B* 85-6
 oparty: otwarty *B* 677-8
 -ary
 jary *rz B*: Tatory 31-2
 stary: ciężary *B* 183-4
 stary: w pary: w puchary 705-6-8
 mary * *D*: stary 1079-80
 w... kotary: mary * 1189-90
 * zjawy, widziadla
 -arz- zob. -aż-
 -asem
 hałasem: czasem przysł 87-8
 lasem: hałasem 1065-6
 -asi
 krasi: zgasi 491-2
 -aski
 wrzaski *B*: maski 679-80
 wrzaski: blaski 1035-6
 -askiem : -azkiem
 blaskiem: obrazkiem 335-6
 z... wrzaskiem: z trzaskiem 1301-2
 -asza
 nasza: rozprasza 131-2
 ogłasza: zaprasza 405-6
 -ata
 odlata: komnata 113-4
 lata *B*: tata *B* 285-6
 ulata: odmiata 1174-5
 -atać
 się wplatać: ulatać 299-300
 -aty
 kwiaty: szaty 203-4
- do komnaty: oświaty * *D* 1408-9
 * 'księżyc oczom pożyczył oświaty'
 -awa
 wrzawa: kurzawa 363-4
 sława: Wacława *D* 387-8
 Sława: stawa 892-3
 wrzawa: trawa 1136-7
 obawa: stawa 1217-8
 -awać
 zostawać: podawać 277-8
 -awa zob. -awo
 -awę
 zabawę: sławę 941-2
 postawę: trawę 1237-8
 -awi
 dostawi: niech... błogostawi 1156-7
 -awia
 się obawia: nastawia 1055-6
 -awiał
 wyprawiał: zbawiał 383-4
 -awie
 w rozprawie: łaskawie 53-4
 w... stawie: jaskrawie 473-4
 w... postawie: w obawie 1071-2
 w... zabawie: w stawie 1314-5
 -awim
 się postawim: się... zabawim 461-2
 -awniej
 zabawniej: dawniej 283-4
 -awnych
 dawnych *D*: sławnych *D* 651-2
 -awą: -awo
 żwawo: obawą 727-8
 -awsze
 na zawsze: łaskawsze *B lp* 317-8
 -awy
 spod trawy: sławy *D* 25-6
 wyprawy *D*: wrzawy *D* 117-8
 wrzawy *D*: sławy *D* 564-5
 -azach
 w... wyrazach: o... urazach 403-4
 -azem
 wyrazem: razem przysł 235-6, 1368-9
 żelazem: rozkazem 955-6
 razem * *rz*: żelazem 1087-8
 razem przysł: obrazem 1207-8
 * ciosem, cięciem
 -azi
 się przerazi: się obrazi 421-2

-azić
skazić: narazić 595-6
-azkiem *zob.* -askiem
-azu
wyrazu: od razu 417-8
-azy
trzy razy: z... rozkazy *N Im* 35-6
sto razy: obrazy *m* 151-2
-aża
zważa: naraża 985-6
-arza: -aża
malarza *D*: stwarza: wyraża 851-2-3
-ażam
obrażam: poważam 331-2
-arze
w parze *: w... zamiarze 843-4
* *w dwójce*
-ażny
odważny: uważny 569-70
-arzy
się zdarzy: gwarzy 399-400
rozżarzy: na... twarzy 903-4
Tatarzy: się zdarzy 1083-4
się marzy: w... twarzy 1241-2
-arzy: -aży
waży*: na ... twarzy 73-4
się nie poważy: się żarzy 107-8
nie waży**: twarzy *D* 1195-6
rozżarzy: się odważy 1396-7
* *roztrząsa, rozważa, ** nie ma znaczenia*
-ąbie
w trąbie: rąbie 839-40
-ąca
drząca*: trąca 3 *lp* 137-8
* *drżąca*
-ąca
skrzypiąca *N*: roztrąca 13-4
-ące
pałające *B lp*: tysiące 79-80
-ączy
łączy: sączy 1281-2
-ąda
żąda: wygląda * 371-2, 1148-9
* *ma wygląd*
-ądam
żądam: się oglądam 427-8
-ąga
urąga: wciąga 1253-4
-ąpia
dostąpia: się kąpia 143-4

-ąsa
strząsa: u... wąsa 821-2
-ąsac
potrząsac: płąsac 717-8
-ątkom
pamiątkom: szczątkom 309-10
-ąże: -aże
rozwiąże: zdąże 357-8
-eba
trzeba: do nieba * 259-60, 547-8
* *w pojęciu religijnym*
-eba *zob.* -ebo
-ebie
w... potrzebie *: ciebie *D* 409-10
na niebie**: na ciebie: zagrzebie 566-7-8
się zagrzebie: w niebie*** 758-61
się zagrzebie: na siebie 793-4
w potrzebie: siebie *D* 1117,-8
w... niebie***: siebie *D* 1233-4
na pogrzebie: w niebie*** 1446-7
* *w potrzebie wojennej, w bitwie*
** *chodzi o sklepienie niebieskie*
*** *w pojęciu religijnym*
-eba: -ebo
potrzebą: niebo* 301-2
* *w pojęciu religijnym*
-echa *zob.* -echo
-echem
pośpiechem: uśmiechem 795-6
śmiechem: echem 1111-2
-echa: -echo
pociechą: echo 554-5
-echy
spod... strzechy: uśmiechy *B* 623-4
-eci
świeci: przeleci 169-70
odleci: zaświeci 747-50
świeci: leci 815-6
trzeci: leci 1221-2
świeci: dzieci *D* 1378-9
-ecie
na... kwiecie: zmiecie 305-6
znajdujecie: w świecie 423-4
na... świecie: zmiecie: w... kwiecie 733w-3-4,
744w-4-5, 755w-5-6, 766w-6-7, 777w-7-8
-ednie
we dnie: przednie* *B Im* 682-3, 698-9
* *wyborne, pierwszorzędne*
-ediał
siedział: powiedział 1140-1

-edzieć
 wiedzieć: odpowiedzieć 700-1
 -ega
 wbiega: się... rozlega 1438-9
 -egal
 przebiegał: się... rozlegał 1291-2
 -egi
 nad... brzegi: szeregi *B* 157-8
 -egiem
 biegiem: szeregiem 817-8
 -eją
 koleją*: nie śmieją 1047-8
 * *w kolejności*
 -eje
 przywileje: ściemnieje 337-8
 -eje: -eję
 nadzieję *rz*: topnieje 1075-6
 -ejmie
 na sejmie: w rozejmie 339-40
 -eka
 z daleka: ucieka 139-40
 odwleka: człowieka *D* 257-8
 czeka: ucieka 601-2
 człowieka *D*: ucieka 797-8
 -eką
 powieką: rozsieką 1063-4
 -eki
 w... wieki: daleki *B* 251-2
 daleki: na wieki 1464-5
 -ekla
 piekła *D*: dociekła* 1338-9
 * *dowiedziała się*
 -eko
 wieko: daleko 311-2
 -ela
 oddziela: przyjaciela *D* 1037-8
 -ele
 w... popiele: w... ciełe 179-80
 -eli
 w... pościeli: weseli *cz* 121-2
 weseli *cz*: dzieli 560-1
 dzieli: weseli *cz* 1178-9
 widzieli: dzieli 1285-6
 dzieli: poleciecieli 1424-5
 -elu
 w... fortelu: celu *D* 876-7
 -elni
 w pełni: napelni 209-10
 -ema
 niema: nie ma* 1283-4

* *non est*
 -emi
 drzącemi: od ziemi 229-30
 za niemi *z*: z ziemi 617-8
 czarnemi: ku ziemi 736-9
 -emie
 brzęmie *B*: w ziemi 175-6, 1436-7
 -eni
 cieni *D*: zrumieni 207-8
 niech... się... nie leni: korzeni* *D* 469-70
 korzeni *cz*: zdrzeni** *D lp* 611-2
 wśrząd... przestrzeni: się mieni 884-5
 w... jesieni: obnażeni 1388-9
 * *przypraw korzennych*, ** *rdzeni*
 -enia
 zgodnienia *D*: przewinienia *D* 93-4
 westchnienia *B*: sklepienia 105-6
 zachwycenia *D*: pienia *B lm* 155-6
 marzenia *D*: z uspienia 303-4
 cienia *D*: spojrzienia *D*: spomnienia *D* 549-50-1
 się zmienia: cierpienia 947-8
 zdziwienia *D*: ramienia 1043-4
 -enie
 brzmienie *B*: milczenie 21-2
 rozdzielenie *B*: cienie* 315-6
 wspomnienie: pozdrowienie 367-8
 brzmienie: jęczenie *B* 431-2
 Cienie*: płomienie *B* 521-2
 wejrzanie: tchnienie 647-8
 spojrzanie: promienie *B* 791-2
 odzienie: wrazenie *B* 1009-10
 rzenie: zniszczenie *B* 1097-8
 poświęcenie: drzenie** *B* 1115-6
 ściśnienie *B*: cienie *B* 1160-1
 zapomnienie: przebaczenie 1180-1
 marzenie: upojenie: Przypomnienie 1186-7-8
 * *dusze*, ** *drzenie*
 -eniec
 młodzieniec: rumieniec *B* 149-50
 młodzieniec: wieniec* *B* 1049-50
 * *'nieprzyjaciół wieniec'*
 -eniem
 spojrzaniem: zdziwieniem 123-4
 uciśnieniem: strumieniem 273-4
 ruszeniem: płomieniem 375-6
 tchnieniem: cieniem 509-10
 brzmieniem: westchnieniem 971-2
 cierpieniem: znużeniem 1128-9
 promieniem: złudzeniem 1356-7

-eniu

w... wzruszeniu: cierpieniu *C* 71-2
 w... ruszeniu: w... spojrzeniu 221-2
 po... promieniu: w... spojrzeniu 237-8
 w wejrzeniu: w przesileniu 389-90
 na... ramieniu: w... cieniu 481-2
 w... drzeniu *: w... ocknieniu : w... zdziwieniu
 894-5-6
 w zawieszeniu: w milczeniu 1245-6
 w podziwieniu: drzeniu *C 1279-80
 * *w drzeniu*

-eńcach

na młodzieńcach: w rumieńcach 327-8

-eńce

wieńce * *B*: jeńce *M lm* 1126-7
 * *kręgi (brzóz)*

-era

się wydziera: poziera 923-4
 zbiera: naciera 1029-30

-eraz

nieraz: teraz 888-9

-erci

wierci: śmierci *D* 1109-10

-ercu

w sercu: na... kobiercu 297-8

-erka

zacwierka: rozterka 171-2

-erz- zob. -eż-**-esie**

w... lesie: niesie 1386-7

rozniesie: w... lesie 1398-9

-esień

uniesień: jesień 213-4

-esil

wmiesił *: zawiesił 361-2

* *'czapkę głębiej wmiesił'*

-esza

się... miesza: pośpiesza 37-8

-eszą

krzeszą: śpieszą 1428-9

-eszcze: -eszcze

się... pieszczę: jeszcze 539-40

-eszło

przeszło: się rozeszło 281-2

-eści

boleści *B lm*: umieści 751-3

mieści: powieści *D lm* 1247-8

pieści: boleści *D lm* 1263-4

-eta

meta: dzianeta *D* 809-10

-etnie

światnie: zetnie 835-6

-etsze: -etrze

letsze *M lm*: na... wietrze 373-4

-etrze

zetrze: powietrze 1293-4

-ezwą

wezwą: się odezwą 359-60

-erza

rycerza *D*: z pancerza 463-4

rycerza *D*: uderza 1203-4

w rycerza: zmierza 1308-9

rycerza *D*: się rozszerza 1332-3

-eżą

leżą: należą 177-8

-erze

zbierze: nieszczerze 95-6

rycerze: bierze 165-6

w... mierze: rycerze 433-4

-erze: -eże

wieże: pacierze *B* 1426-7

-erzy: -eży

świeży *B*: rycerzy *D* 125-6

wierzy: kradzieży *D lp* 489-90

w... odzieży: świeży: rycerzy *D* 1123-4-5

do... pacierzy: bieży 1162-3

w... odzieży: leży *cz* 1261-2

-ębi

w... głębi: jastrzębi *rz* 1041-2

-ęce

męce *C*: ręce *B* 937-8

-ęci

w... pamięci: chęci 581-2

chęci *D lp*: kręci 959-60

-ęcia

przedsięwzięcia: zięcia *D* 475-6

-ęcią

pamięcią: chęcią 1168-9

-ęcie

w... zamęcie: pod... objęcie 243-4

w... ugięcie: w... zamęcie 605-6

ponęcie *C*: przedsięwzięcie *B* 931-2

-ęciu

w cięciu: w... ujęciu 1418-9

-ędy

kędy: zapędy *B* 845-6

w... zapędy: obłądy * *B* 870-1

w rzędy: wszędy 1430-1

* *mylące ślady*

- ędzie
w... pędzie: krawędzie *B* 917-8
- ęga
Księgą: potęgą 552-3
- ękę
rękę: mękę 111-2
- ęki
wdzięki: od... ręki 858-9
- męki: z... ręki 1344-5
- ękiem
dźwiękiem: brzękiem 997-8
- ęstwa
od... męstwa: zwycięstwa *D* 1107-8
- ęstwo
Zwycięstwo: męstwo 147-8
- ęścia
zameścia *D*: szczęścia *D* 407-8
- ęta
przekłeta: zwierzęta *B* 945-6
- ęta
święta *B*: niepojęta *B* 255-6
- ęża
zwycięza: męża *D* 1059-60
- ęży
cięży: węży 939-40
- ibić: -ybić
kibić *B*: przybić 589-90
- ica
lica *B*: obietnica 1414-5
- éca: -ica: -yca
oświeca: lica *B lm* 437-8
- księżycza: oświeca 1271-2
- lica *B lm*: oświeca 1334-5
- ice
przez... zrzemice: tajemnice *B lm* 507-8
- nawałnice: tajemnice *B lm* 1390-1
- ice: -yce
w... muzyce: tajemnice *B lm* 1172-3
- ici
na... nici: pobici 1144-5
- yca
życia: przybycia 1223-4
- ycie
w... zachwycie: życie *B* 1384-5
- écie: -icie
bicie *B*: dziecię 1370-1
- yciu
w... życiu: w ukryciu 927-8
- iciu: -yciu
w... biciu: w życiu 445-6
- icy
w zrzemicy: w prawicy 819-20
- lwicy *D*: błyskawicy *D* 1077-8
- iczyć
liczyć: odziedziczyć 1199-200
- yda
ohyda: się... przyda 1376-7
- idla: -ydła
skrzydła *B*: siła *B* 935-6
- idłem: -ydlęm
prawidłem: z skrzydłem 1013-4
- ydzie
w ohydzie: wstydzie *W* 1061-2
- idzie: -ydzie
w ohydzie: idzie 943-4
- igi: -ygi
kuligi: frygi 781-2
- ija
się przebija: mija 263-4
- rozwija: wymija 919-20
- ijdzie: -yjdzie
znijdzie: przyjdzie 1320-1
- ije
kopije: zmije 1023-4
- yje
kryje: czyje 684 *w-5w*, 700 *w-1w*
- yje: -yję
żyje: szyje *B* 11-2
- ika
dzika: przeciwnika *D* 1336-7
- iki: -yki
dziki: szyki 991-2
- ikiem: -ykiem
kulikiem: krzykiem 697-702
- ile
w siłę: w mogile 1184-5
- ile: -yle
chwile: w tyle 455-6
- w tyle: w siłę 1027-8
- ili
chwili *D*: umili 279-80
- w... chwili: przesili 901-2
- ili: -yli
uśpili: szyli 1444-5
- iła
się.. paliła: zaćmiła 225-6
- iła: -iło
siła: przemówiło 1310-1
- iły
miły *W*: siły 541-2

-yły
żyły *B*: uderzyły 811-2
żyły *B*: pośpieszyły 1255-6
-ina
równina: się... zagina 961-2
-iną
drzewina: rodziną 253-4
-inąć
rozwinąć: zginać 973-4
minąć: zginać 987-8
-inął
minął: zginał 191-2
-inął: -ynął
upłynął: zginał 293-4
-inę: -ynę
gościń: przyczynę 807-8
-yńi
w pustyni: uczyni 1358-9
-ini: -yni
w... pustyni: zasini 499-500
-inie
ginie: po równinie 641-2
w... nizinie: w... dziedzinie 969-70
-inie: -ynie
w... krainie: spłyń 173-4
płyń: cz: minie: cz 639-40
na winie *n*: na... pierzynie 784 w-4 w
w... drużynie: w... Ukrainie 1466-7
-inność: -yność
czynność *B*: Powinność 907-8
-yny
drożyny *B*: zwierzyny 874-5
-iska
w... zwaliska: siedliska *B* 653-4
ciska: bojewiska *D* 1130-1
przciska: zwaliska *D* 1297-8
-iska: -yska
przciska: błyska 103-4
zbliska: pyska 1011-2
zyska: zwaliska *B* 1404-5
-isko
blisko: nazwisko *B* 1142-3
-isku
w... ucisku: na mrowisku 77-8
-isku: -ysku
od połysku: w... ognisku 153-4
-isnął
świsnął: by... przycisnął 823-4
-isnął: -ysnął
błysnął: przycisnął 603-4

-istą: -ystą
promienista *B*: czystą *B* 245-6
-iszczą: -yszczą
błyszcza: świszczą 545-6
-iszy: -yszy
wpośród ciszy: słyży 1235-6
-iści: -yści
z... korzyści: się nie ziści 1051-2
-yśli
myśli *D lm*: kryśli 503-4
kryśli: w myśli 633-4
-iśnie: -yśnie
ciśnie: błysnie 197-8
-ita: -yta
się pyta: przywita 684-5
-itasz: -ytasz
witasz: się pytasz 15-6
-ite: -yte
znakomite *lp*: ukryte *lp* 69-70
-item: -ytem
świtem: kopytem 1154-5
-itnie: -ytnie
zaszczytnie: kwitnie 1113-4
-ywa
spoczywa: się zrywa 287-8
się... odzywa: się nazywa 929-30
-iwa: -ywa
siwa: spływa 267-8
złośliwa: spoczywa 485-6
-ywać
obiecywać: zgadywać 1400-1
-iwe: -ywe
siwe *B lm*: grzywę 1069-70
-iwi: -ywi
niecierpliwi: żywi: cz 333-4
-iwą: -iwo
ckliwo: szczęśliwą *N* 453-4
-iwość: -ywość
sędziwość: żywość 1460-1
-iwszy
zarzuciwszy: poprawiwszy 365-6
-iwy
niwy *D*: niecierpliwy *W* 5-6
w... niwy: szczęśliwy 529-30
-iwy: -ywy
dziwy *m*: obelżywy *B* 351-2
-izny: -yzny
ojczyzny *D*: blizny *B* 665-6
-iźnie: -yźnie
przy siwiznie: ojczyźnie *C* 185-6

-oba

ozdobą: toba 577-8
 żalobą: soba 587-8
 chorobą: soba; żalobą 746-8-9

-obie
 tobie *C*: w grobie 513-4
 w żalobie: w... chorobie 657-8
 w sposobie: o sobie 953-4
 w... dobie: w grobie 1326-7
 w... żalobie: przy... grobie 1360-1

-obił
 usposobił: zrobił 525-6

-ocie
 w polocie: w obrocie 721-2

-ocy
 w...niemocy: nocy *D lp* 109-10
 z procy: pomocy *C* 1456-7

-oczy
 niech... wyskoczy: oczy *B* 831-2
 oczy: się jednoczy 1005-6
 broczy: oczy *B* 1025-6
 skoczy: zoczy 1073-4
 odskoczy: tłoczy 1085-6
 toczy: oczy *B* 1239-40
 oczy *B*: zoczy 1273-4
 tłoczy: oczy 1440-1

-oda
 młoda: uroda 201-2
 Wojewoda: mnie szkoda 419-20

-odło
 godło: zawiadło 1374-5

-odne
 pogodne *lp*: swobodne *lm* 649-50

-odnię
 pochodnię: zbrodnię 1342-3

-ody
 swobody *D*: w zawody 3-4
 swobody *D*: na... gody 465-6
 osłody *D*: jagody 643-4
 młody: osłody *D*: Swobody *D* 689-90-2
 powody *B*: pogody *D* 1197-8
 wody *D*: urody *D* 1312-3

-odze
 wodze *B*: na drodze 7-8

-odzi
 wodzi: przychodzi 459-60
 wschodzi: się godzi * 1150-1
 * *należy, przystoi*

-odzić
 łagodzić: dogodzić 575-6

-odzie

w... wodzie: na spodzie 319-20
 łodzie: na wodzie 693-4
 po... wodzie: w zachodzie 789-90
 na... spodzie: w wodzie 882-3
 w... zawodzie: na przeszkodzie 921-2

-oga
 droga *rz*: trwoga 1231-2

-ogą zob. -ogo

-ogi
 w rogi*: nogi 729-30
 z... drogi: trwogi *B lm*: progi *B* 768-70-1
 z... drogi: w odłogi 854-5
 trwogi: z drogi 905-6
 pożogi *D*: drogi *D* 993-4
 nogi: drogi *przm B* 1299-300
 na wrogi *rz*: trwogi *D* 1462-3
 * *chodzi o instrumenty muzyczne*

-ogiem
 Bogiem: wrogiem 1406-7

-ogą; -ogo
 nikogo: nogą 1211-2

-oi
 się stroi: w zbroi 145-6
 się... roi: stroi * 429-30
 w zbroi: się dwoi 1164-5
 stoi: się boi 1275-6
 * *czyni, wyczynia*

-oić
 koić: przyswoić 533-4

-oje
 w... podwoje: swoje *B lm* 97-8
 zbroje: na boje 119-20
 stroje *B*: kroje 247-8

-oje; -oję
 nastroje: oboje 583-4

-ojna
 wojna: spokojna 625-6

-ojnie
 spokojnie: na wojnie 837-8

-ojny
 wojny *D*: spokojny 223-4

-oju
 w boju: w pokoju * 1259-60
 * *w izbie*

-oką zob. -oko

-oki
 szeroki *B*: obłoki *B* 787-8
 potoki: zwłoki * 1101-2
 * *trupy*

- okiem
 okiem: obłokiem 487-8
 krokiem: widokiem 933-4
 -okły
 mokły: powłokły 321-2
 -oko
 głęboko: oko *B* 655-6
 -oką: -oko
 szeroko: posoką 519-20
 -oku
 w... natłoku: w... oku 579-80
 w oku: w ... skoku 613-4
 obłoku *D*: oku *C* 963-4
 w... oku: Wyroku *D* 1348-9
 -ola
 niewola: w pola 1103-4
 -ole
 w... kole: na ... czole 261-2
 pole *B*: w półkole 983-4
 -ole: -ołą
 wole *B*: bole *B* 593-4
 bole: pachole 1420-1
 -oli
 woli *D*: od... niedoli 899-900
 -ola
 czoła *B*: w... koła 719-20
 ziola: czoła *B* 864-5
 sokoła *D*: koła *D* 1017-8
 -oło
 koło *B*: wesoło 141-2
 wesoło: koło *B* 615-6
 czolo *B*: wokoło 1121-2
 -ołu
 z... rozdołu: pospołu 965-6
 -oły
 mozoły *D lp*: popioły *B* 219-20
 -omie
 w... ogromie: w... poziomie 880-1
 -omu
 w domu: nikomu 783-4
 po kryjomu: do domu 1452-3
 -ona
 do... grona*: otoczona 211-2
 od... grona*: z... łona 369-70
 ramiona: do... łona 591-2
 żona: utęskniona 1152-3
 zasłona: rozwieszona 1251-2
 zmieniona: do... łona 1277-8
 szalona: łona *D* 1340-1
 jedzona: Laokona *D* 1350-1
 zasłona: z... łona 1402-3
 grona* *D*: rozścielona 1432-3
 * grupy osób
 -oną zob. -ono
 -onał
 ochłonał: utonał 977-8
 -one: -oneę
 spienione *B lm*: w... stronę 1209-10
 -oni
 zabroni: dogoni 49-50
 broni *D lp*: koni 813-4
 zasłoni: na... broni 915-6
 -onie
 wonie: skronie *B* 249-50
 w... stronie: w... obronie 411-2
 w gronie: dłonie *B* 505-6
 w...obronie: w... łonie: w... zasłonie 757-9-60
 wonie: w... łonie 866-7
 tonie *cz*: przy... łonie 1215-6
 -onie: -onieę
 przysłonie: na konie 479-80
 odslonie: obronie *C* 527-8
 -oną: -ono
 łono *B*: obroną 447-8
 -ony
 przytępiiony *B*: rozczulony 397-8
 ostrzeżony: ulubiony *B* 981-2
 szwadrony: z... ogony *N lm* 1001-2
 obskoczony: na ... strony 1031-2
 brunatno-czerwony: spieniony 1057-8
 bez obrony: bez osłony 1191-2
 żony *D*: nachylony 1458-9
 -ońca
 słońca *D*: gońca *D* 19-20
 słońca *D*: bez końca 862-3
 -opu
 z okopu: chłopu 377-8
 -opy
 w tropy: stopy *B* 957-8
 -ora
 wczora: z wieczora 382-3
 pora: do gąsiora* 803-4
 * do naczynia
 -orem
 borem: pozorem 1132-3
 oporem: wzorem 1257-8
 -oru
 odporu: pozoru 847-8
 -ory
 pozory *B*: Pokory *D* 231-2

spod... zapory: kolory 393-4

-orz- zob. -oż-

-osa

kosa rz: rosa 349-50

-osem

losem: odglosem 1324-5

-osić

głosić: się... unosić * 65-6

* *wzruszać się*

-ostać

zostać: postać *B* 129-30

postać *B*: się... dostać 537-8, 1330-1

-osy

głosy: kłosy *B* 23-4

włosy *B*: rosy *D* 897-8

-ości

w cichości: Cierpliwości *D* 205-6

zazdrości cz: przyszłości *D* 909-10

w... tkliwości: zazdrości cz 1380-1

mości cz: Skromności *D* 1410-1

-oście

goście *M lp*: w poście 467-8

-ośnie

w wiosnie: radośnie 189-90

wrośnie: w... wiosnie 511-2

radośnie: miłośnie 687-8

rośnie: donośnie 825-6

-ota

ochota: od... złota 83-4

miota: istota 215-6

Księgą Żywota: pod... wrota 227-8

ochota: wrota *B* 703-4

miota: Zgryzota 1346-7

-otą

zgryzotą: rozplotą 571-2

zob. *też* -oto

-otem

obrotem: łoskotem 135-6

łoskotem: tupotem 629-30

-otą: -oto

o to: z sromotą 1039-40

-oty

zgryzoty *B*: sromoty *D* 193-4

ochoty *D*: roty *B* 890-1

roty: groty *B* 1015-6

-owa

słowa: chowa * 27-8

niech... się... schowa: słowa 740-2

głowa: słowa 762-4

głowa: słowa *B* 849-50, 1089-90

głowa: chowa ** 1442-3

* *zachowuje*, ** *składa do grobu*

-ować

się... schować: grasować 347-8

żartować: chować * 517-8

żałować: schować 535-6

tańcować: się pomiarkować 723-4

nie uchować: częstować 805-6

ratować: harcować 979-80

* *chować miecz*

-owi

kozakowi: gotowi 17-8

szeregowi *W*: gotowi 827-8

niech... nałowi: szeregowi *W* 841-2

-owie

się... nie dowie: niech... powie 773-5

w... mowie: w... budowie * 1225-6

* *w budynku*

-owieść

dowieść: powieść *B* 1205-6

-owyy

budowy * *D*: surowy *B* 101-2

podkowy: szeregowy 133-4

parowy *N lm*: głowy *B* 159-60

umowy: na głowy 341-2

z... osnowy: głowy *B* 558-9

przez... rowy: podkowy *D* 1201-2

* *budynku*

-orza

zorza: morza *D* 217-8

-oża

Doża: hoża 689 w-90 w

-orze

w... przestworze: morze 860-1

-orzéj: -oży

gorzéj: się... trwoży 385-6

-ubą: -ubo

lubo: zgubą 239-40

-uby

zguby *D*: na... szluby 325-6

-uchy

Duchy: otuchy *D* 779-80

- ucia
uczucia *B*: od zepsucia 313-4
- óci: -uci
niech... nie cuci: wróci: wróci 741-3w-3
niech... nie nuci: wróci: wróci 752-4w-4
się rzuci: wróci: wróci 763-5w-5
zasmuci: wróci: wróci 774-6w-6
porzuci: nie wróci 1316-7, 1328-9
- ócić
się obrócić: się wrócić 275-6
- ócić: -ucić
odrzuć: skrócić 1229-30
- ucie
w... nucie: uczucie 127-8
w... nucie: uczucie *B* 585-6
- uciem
wysnuć: przeczuć 911-2
- ócił: -ucił
wrócił: porzucił 1193-4, 1364-5
- uda
się nie uda: Obluda 1382-3
- ódła
ochłódła: do... źródła 241-2
- udzi
się obudzi: od ludzi 1219-20
obudzi: ludzi *D* 1354-5
- ugi
długi *B lp*: nad... zasługi 1146-7
- ując
czując: przywiązując 1213-4
- uje
snuje: zgaduje 39-40
- ujesz
wędrujesz: utyskujesz 663-4
- uki
łuki: kruki 1003-4
- uli
na... kuli*: się tuli 45-6
* *na przedniej części siodła*
- ulił
przytulił: się rozczulił 353-4
- umem
tłumem: szumem 1019-20
- umi
szumi: rozum 3 *lp* 41-2
- umne: -umnę
dumne *lp*: trumnę 925-6
- unku
po... frasunku: na... kierunku 477-8
- upa
z tulupa: chlupa 3 *lp* 1091-2
- órem
wtórem: chórem 731-2
- órka: -urka
u... Turka: córka 323-4
- óro: -urą
chmurą: pióro 497-8
- ury
na chmury: *Natury D* 799-800
natury *D*: ponury 886-7
- óry: -ury
na... góry: chmury 265-6
do góry: chmury *B* 635-6
u góry: chmury *B* 967-8
- usta
tłusta: usta 1269-70
- usty
zapusty *B*: pusty: oszusty 681-6-91
pusty: zapusty *B* 695-6
oszusty: pusty: zapusty *B* 707-11-12
zapusty: pusty 713-4
- usza
rusza: dusza 47-8
- uszczą
tłuszczą: się rozpuszcza 1045-6
- uszę
katusze: na... duszę 949-50
- uszy
duszy *D*: skruszy 307-8
- ute: -utę
pokłute *lp*: minutę 1372-3
- utę
pokutę: nutę 669-70
- utku
skutku *D*: smutku *D* 1362-3
- uwa
czuwa: usuwa 607-8
- óży: -urzy
po... burzy: wróży 443-4
- óży: -uży
róży *D*: się... nuży 29-30

INDEKS WYRAZÓW RYMOWYCH

B

baba: -aby
 bać się: -oi
 biały: -ały
 bicie: -ęcie: -icie,
 -iciu: -yciu
 bieg: -egiem
 biesiada: -ady
 bieżać: -erzy: -eży
 bładość: 2 -adość
 błady: -ada
 blask: -aski, -askiem
 blisko: -isko
 blizna: -izny: -yzny
 błogosławić: -awi
 błyskać: -iska: -yska
 błyskawica: -icy
 błysnąć: -isnąć: -ysnąć, -iśnie:
 -yśnie
 błyszczyć: -iszczą: -yszczą
 bodiak: -aki
 bojewisko: -iska
 boleść: 2 -eści
 Bóg: -ogiem
 bój: -oje, -oju
 ból: 2 -ole: -ole
 bór: -orem
 brać: -erze
 brat: -aci
 broczyć: -oczy
 broń: 2 -oni
 brunatno-czerwony: -ony
 brzeg: -egi
 brzemień: 2 -emię
 brzęk: -ękiem
 brzmienie: 2 -enie, -eniem
 budowa: -owie, -owy
 burza: -órzy: -urzy

chęć: 2 -ęci, -ęcią
 chlupać: -upa
 chłop: -opu
 chmura: -óro: -urą, -ury,
 3 -óry: -ury
 choroba: -obą, -obie
 chować: -any, 2 -owa, -ować
 chór: -órem
 chwata: -ale, -ała, -ały
 chwila: -ile: -yle, 2 -ili
 ciało: 2 -ała, 2 -ało, -ele
 cichość: -ości
 cień: -enia, -eni, 3 -enie,
 -eniem, -eniu
 cierpienie: -enia, -eniem,
 -eniu
 cierpliwość: -ości
 cięć: -ęciu
 ciężar: -ary
 ciężyć: -ęży
 ciskać: -iska
 cisnąć: -iśnie: -yśnie
 cisza: -iszy: -yszy
 ckliwo: -iwą: -iwo
 córka: -órka: urka
 cucić: -óci: -uci
 Cyganka: -anki
 czarny: -emi
 czerwony: *zob.* brunatno-
 czerwony
 czas: -asem
 czekać: eka
 częstować: -ować
 człowiek: 2 -eka, *zob.* też
 ludzie
 czoło: -ole, 2 -oła, -oło
 czuć: -ując
 czuwać: -uwa
 czyj: 2 -yje
 czynność: -inność: -ynność
 czysty: -istą: -ystą

dawno: -awniej
 dawny: -awnych
 diabeł: -ami
 dłoń: -onie
 długi: -ugi
 doba: -obie
 dociec: -ekła
 dogodzić: -odzić
 dogonić: -oni
 dom: 2 -omu
 donośnie: -ośnie
 dopadać: -ada
 dostać się: 2 -anie, 2 -ostać
 dostawić: -awi
 dostąpić: ąpią
 dowiedzieć się: owie
 dowieść: owieść
 doża: -orza: -oża
 drab: -aby
 droga: -odze, -oga, 4 -ogi
 drogi: -ogi
 drożyna: -yny
 drużyna: -inie: -ynie
 drzeć (drzeć): -ąca, -emi
 drzenie (drzenie): -enie,
 2 -eniu
 drzewina: -iną
 duch: -uchy
 dumny: -umne: -umnę
 dusza: -usza, -usze: -uszę,
 -uszy
 dwoić się: -oi
 dzianet: -eta
 dzida: -ami
 dziecię (dziecie): -ęcie: -icie
 dziecko: -eci
 dziedzina: -inie
 dzielić: 4 -eli
 dzień: 2 -ednie
 ziki: -ika, -iki: -yki
 dziw: -iwy: -ywy
 dźwięk: -ękiem

C

cały: -ały
 cel: -elu
 chan: *zob.* han

D

daleki: 2 -eki
 daleko: -eko

E

echo: -echem, -echą: -echo

<p>F</p> <p>fala: 2 -ali fortel: -elu frasunek: -unku fryga: -igi: -ygi</p>		
<p>G</p> <p>gąsior: -ora ginać: -inie głęb: -ębi głęboko: -oko głos: -osy głosić: -osić głowa: 4 -owa, 3 -owy godło: -odło gody: -ody godzić się: -odzi goniec: -ońca gościna: -inę: -ynę gość (goście): -oście gotów: 2 -owi góra: 3 -óry: -ury grać: -ają grad: -ady granica: -anic granie: -anie grasować: -ować gromada: -ami grono: 3 -ona, -onie grota: -oty grób: 3 -obie grzmieć: ały grzywa: -iwe: -ywę gwarzyć: -arzy</p>	<p>I</p> <p>istota: -ota</p> <p>J</p> <p>jagoda: -ody jar: -ary jaskrawie: -awie jastrząb: -ębi jednaki: 2 -aki jednoczyć się: -oczy jeniec: -eńce jesień: -eni, -esień jeszcze: -eszcze: -eszcze jeść: -ona jęczenie: -enie</p> <p>K</p> <p>katusza: -usze: -uszę kąpać się: -apia kędy: -ędy kibić: -ibić: -ybić kierunek: -unku kłaniać się: -ają kłaść: -adzie kłos: -osy kobierzec: -ercu kochanie: 2 -anie kochany: -anej koić: -oić kolano: -ano kolej: -eją kolor: -ory kołacz: -acze kołczan: -anie koło: -ole, 2 -oła, 2 -oło kołysać: -anej komnata: -acie, -ata, -aty koniec: -ońca koń: -oni, -onie: -onię kopija: -ije kopyto: -item: -ytem</p>	<p>korzenie: -eni korzeń: -eni korzyść: -iści: -yści kosa: -osa kozak: -acze, -aki, 2 -akiem, -aku, -owi kotara: -ary kradzież: -erzy: -eży kraina: -inie: -ynie kraj: -aje Krakowianka: -anki krasić: -asi krawędź: -ędzie kręcić: -ęci krok: -okiem krój: -oje kruk: -uki kryć: 2 -yje kryślić: 2 -yśli krzesać: -eszą krzyk: -ikiem: -ykiem księga: -ęga księżyc: -ęca: -ica: -yca kula: -uli kulig: -igi: -ygi kulik: -ikiem: -ykiem kurzawa: -awa kwiat: -aty, 6 -ecie kwitnąć: -itnie: -ytnie</p> <p>L</p> <p>Laokon: -ona las: -asem, 2 -esie lato: (rok): -ata lacieć: -ała, 2 -eci lenić się: -eni lekki (letki): -etsze: -etrze leżeć: -eżą, -erzy: -eży lico: -ica, 2 -ęca: -yca liczyć: -iczyć lipa: -ami los: -osem lubo: -ubą: -ubo ludzie: 2 -udzi luzak: -aki lwica: -icy</p>
<p>H</p> <p>hałas: 2 -asem han: -ana, -anie harcować: -ować hardy: -arda, -ardy hoży: -orza: -oża</p>		

Ł

ładny: -adną
 łagodzić: -odzić
 łamać się: -amie: -amie
 łan: -anie
 łaskawie: -awie
 łaskawy: -awsze
 łączyć: -ączy
 łono: 5 -ona, 3 -onie, -oną:
 -ono
 łoskot: 2 -otem
 łódź: -odzie
 łuk: -uki
 łoża: -ami

M

malarz: -arza: -aża
 malować: -ane: -ane
 mało: -ało
 mara: 2 -ary
 marnie: -arnie
 marzenie: -enia, -enie
 marzyć się: -arzy
 maska: -aski
 mąż: -ęża
 meta: -eta
 męka: -ęce, -ękę, -ęki
 męstwo: -ęstwa, -ęstwo
 miara: -erze
 mieć: -ała, -ema
 mienić się: -eni
 mieszać się: -esza
 mieścić: -eści
 mijać: -ija
 milczenie: -enie, -eniu
 miłośnie: -ośnie
 miły: -iły
 minąć: -inać, -inał, -inie:
 -ynie
 minuta: -ute: -utę
 miotać: 2 -ota
 młody: -oda, -ody
 młodzieniec: 2 -eniec, -eńcach
 mogiła: -ile

moknąć: -okły
 morze: -orza: -oża, -orze
 mościć: -ości
 mowa: -owie
 mzoła: -oły
 mrowisko: -isku
 muzyka: -ice: -yce
 my: 2 -ami
 myśl: 2 -yśli

N

nacierać: -era
 nachylić: -ony
 nadzieja: -eje: -eje
 nagle: -agle
 nakazać: -any
 należeć: -eżą
 nałowić: -owi
 napęlić: -ełni
 narazić: -azić
 narażać: -aża
 nastawiać: -awia
 nastroić: -oje: -oje
 nasz: -asza
 natłok: -oku
 natura: 2 -ury
 nawalnica: -ice
 nawzajem: -ajem
 nazwisko: -isko
 nazywać się: -ywa
 nic: -anic
 nić: -ici
 nie: -ema
 niebo: 2 -eba, 4 -ebie, -ebą:
 -ebo
 niecierpliwić: -iwi: -ywi
 niecierpliwy: -iwy
 niedola: -oli
 niejaki: -aki
 nieład: -adzie
 niemy: -ema
 niemoc: -ocy
 niepojęty: -ęta
 nieraz: -eraz
 nieszczerze: -erze
 nieść: -esie
 niewola: -ola

nieznacznie: -acznie
 nikt: -ogą: -ogo, -omu
 niwa: 2 -iwy
 nizina: -inie
 noc: -ocy
 noga: 2 -ogi, -ogą: -ogo
 nucić: -uci
 nuta: 2 -ucie, -utę
 nużyć się: -óży: -uży

O

obalić: ali
 obawa: -awa, -awie, -awą:
 -awo
 obawiać się: -awia
 obelżywy: -iwy: -ywy
 obiecywać: -ywać
 obietnica: -ica
 objęcie: -ęcie
 obłęd: -ędy
 obłok: -oki, -okiem, -oku
 obłuda: -uda
 obnażyć: -eni
 oboje: -oje
 obracać się: -aca
 obraz: -azem, -azy
 obrazek: -askiem: -azkiem
 obrazić się: -azi
 obrażać: -ażam
 obrona: 2 -onie, -onie: -onię,
 -oną: -ono, -ony
 obrócić się: -ócić
 obrót: -ocie, -otem
 obskoczyć: -ony
 obudzić: -udzi
 obudzić się: -udzi
 obzierać się: -ają
 ocalić: -alić
 ochłonać: -onał
 ochłódnać: ódła
 ochota: 2 -ota, -oty
 ocknienie: -eniu
 oddzielać: -ela
 odezwać się: -ezwą
 odganiać: -ania
 odgłos: -osem
 odlatać: -ata

odlecieć: -eci
 odlóg: -ogi
 odmiana: -any
 odmiatać: -ata
 odpowiadać: -ada
 odpowiedzieć: -edzieć
 odpór: -oru
 odrzucić: -ócić: -ucić
 odskoczyć: -oczy
 odsłonić: -onie: -onię
 odważyć się: -arzy: -aży
 odważny: -ażny
 odwlekać: -eka
 odziedziczyć: -iczyc
 odzienie: -enie
 odzież: 2 -erzy: -eży
 odzywać się: -ywa
 ogadać: -ada
 ogarnąć: -arnie
 oglądać się: -ądam
 ogłaszać: -asza
 ognisko: -isku: -ysku
 ogon: -ony
 ogrom: -omie
 ohyda: -yda, -ydzie
 ojczyzna: -izny: -yzny, -iżnie:
 -yżnie
 okazały: -ały
 oko: 3 -ami, 6 -ocy, -okiem,
 oko, 4 -oku
 okop: -opu
 on: -anie, -emi
 opór: -orem
 oprzeć: -arty
 orszak: 2 -akiem, -aku
 osłania: -ania
 osłoda: 2 -ody
 osłona: -ony
 osnowa: -owy
 ostać: -ało
 ostrzec: -ony
 oszust: 2 -usty
 oświadczyć (oświadczyć):
 -aczył
 oświata: -aty
 oświecać (oświecać): 3 éca:
 -ica: -yca
 otoczyć: -ona
 otucha: -uchy
 utworzyć: -arty

ozdoba -oba
 oznaka -aki

P

pachole: -ole: -olę
 pacierz: -erze, -erzy
 palić się: -iła
 pałac: -ące
 pamiątka: -ątkom
 pamięć: -ęci, -ęcia
 pan: -ana, -anie
 pancierz: -erza
 para: -ary, -arze
 parosć: -arość
 parów: -owy
 pełnia: -elni
 pęd: -ędzie
 piekło: -ekła
 pienię: -enia
 pierzyna: -inie: -ynie
 pieścić: -eści
 pieścić się: -eszczę: -eszczę
 pióro: -óro: -urą
 płaszać: -ąsać
 płakać: -aczę, -ało
 płomień: -enie, -eniem
 płynąć: -inie: -ynie
 pobić: -ici
 pochodnia: -odnię
 pochować: -any
 pochwalić się: -alić
 pociecha: -echa: -echo
 podawać: -awać
 podkowa: 2 -owy
 podwoje: -oje
 podział: -ału
 podziwienie: -eniu
 poganiec: -ańca
 pogoda: -ody
 pogodny: -odne
 pogrzeb: -ebie
 pokłuć: -ute: -utę
 pokora: -ory
 pokój: -oju
 po kryjomu: -omu
 pokuta: -utę

pole: -ola, -ole
 polecieć: -eli
 polot: -ocie
 polysk: -isku: -ysku
 pomiarkować się: -ować
 pomoc: -ocy
 ponęta: -ęcie
 ponury: -ury
 popiół: -ele, -oły
 poprawić: -iwszy
 pora: -ora
 porzucić: 2 -óci: -uci, 2 -óci:
 ucił
 posoka: -oką: -oko
 pospadać: -ają
 pospołu: -ołu
 post: -oście
 postać: 3 -ostać
 postawa: -awę, -awie
 postawić się: -awim
 postradać: -adał
 pościel: -eli
 pośpiech: -echem
 pośpieszać: -esza
 pośpieszyć: -yły
 poświęcenie: -enie
 potęga: -ęga
 potok: -oki
 potrzebować: -ąsać
 potrzeba: 2 -ebie, -eba: -ebo
 poważać: -ażam
 poważyc się: -arzy: -aży
 powiedzieć: -edział, -owie
 powieka: -eką
 powietrze: -etrze
 powieść: -ści, -owieść
 powinność: -inność
 powlec: -okły
 powód: -ody
 powstać: -aje
 pozdrowienie: -enie
 pozierać: -era
 poziom: -omie
 poznaka: -aki
 pozór: -orem, -oru, -ory
 pożalić się: -ali
 pożegnanie: -anie
 pożoga: -ogi
 półkole: -ole
 praca: -aca

prawica: -icy
 prawidło: -idłem
 proca: -ocy
 promień: -enie, -eniem, -eniu
 promienisty: -istą: -ystą
 prowadzić się: -adzą
 próg: -ogi
 przebaczenie: -enie
 przebiegać: -egał
 przebijać się: -ija
 przeciwnik: -ika
 przeczcucie: -uciem
 przedni: 2 -ednie
 przedsięwzięcie: -ęcia, -ęcie
 przejść: -eszło
 przekląć: -ęta
 przelecieć: -eci
 przemówić: -iłą: -iło
 przeprowadzić: -adzi
 przerazić się: -azi
 przerywanie: 2 -anie
 przesilenie: -eniu
 przesilić: -ili
 przetrzech: -achem
 przestrzeń: -eni
 przestwór: -orze
 przeszkoda: -odzie
 przewinienie: -enia
 przewracać: -aca
 przybić: -ibić: -ybić
 przybrać: -any
 przybycie: -yčia
 przychodzić: -odzi
 przyciskać: -iska, -iska: -yska
 przycisnąć: 2 -isnął
 przyczynia: -inę: -ynę
 przydać się: -yda
 przyjaciel: -ela
 przyjąć: -ijdzie: -yjdzie
 przypaść: -adnie
 przypomnienie: -enie
 przysłonić: -onię
 przyswoić: -oić
 przysypać: -ali
 przyszłość: -ości
 przytępić: -ony
 przytulić: -ulił
 przywiązać: -ując
 przywilej: -eje
 przywitać: -ita: -yta

przywitanie: -anie
 ptak: -aka
 puchar: -ary
 pusty: 4 -usty
 pustynia: -yni, -ini: -yni
 pysk: -iska: -yska
 pytać się: -ita: -yta, -itasz: -ytasz

R

rada: -ada, -ady
 radość: 5 -adość
 radośnie: 2 -ośnie
 radzić: -adzą, -adzi
 ramię: -amie: -amię, -amię,
 -enia, -eniu, -ona
 rana: -ane: -anę, -anie, -any
 ratować: -ować
 raz: -azem, -azu, 2 -azy
 razem: 3 -azem
 rąbać: -ąbie
 ręka: -ęce, -ękę, 2 -ęki
 rdzeń (zdrzeń): -eni
 rodzina: -iną
 roić się: -oi
 rok *zob.* lato
 rosa: -osa, -osy
 rosnać: -ośnie
 rota: 2 -oty
 rozczulić: -ony
 rozczulić się: -ulił
 rozdół: -ołu
 rozdzielenie: -enie
 rozejm: -ejmie
 rozejść się: -eszło
 rozkaz: -azem, -azy
 rozlać: 2 -anej
 rozlegać się: -ega, -egał
 roznieść: -esie
 rozpacz: 2 -aczy
 rozpleść: -otą: -oto
 rozpraszać: -asza
 rozprawa: -awie
 rozpuszczać się: -uszczą
 rozsiekać: -eką
 rozstanie: -anie
 rozszerzać się: -erza

rozścielić: -ona
 rozterka: -erka
 roztrącić: -ąca
 rozumieć: -umi
 rozwiązać: -ąże: -ąże
 rozwiązanie: -ania
 rozwiesić: -ona
 rozwijać: -ija
 rozwinać: -inąć
 rozżarzyć: -arzy, -arzy: -aży
 róg: -ogi
 rów: -owy
 równina: -ina, -inie
 róża: -ózy: -uży
 rumak: 2 -aka
 rumieniec: -eniec, -eficach
 ruszać: -usza
 ruszenie: -eniem, -eniu
 rycerz: 4 -erza, 2 -erze,
 2 -erzy: -eży
 rząd: -ędy
 rzucić się: -uci
 rzemie: -enie

S

sanie: -ami
 sączyć: -ączy
 schować: -ować
 schować się: -owa, -ować
 sejm: -ejmie
 serce: -ercu
 sędziwość: -iwość: -ywość
 sidło: -idła
 siedlisko: -iska
 siedzieć: -ało, -edział
 się: 3 -ebie, 2 -obą, -obie
 siła: -ile, -ile: -yłe, -iłą: -iło,
 -iły
 siwizna: -iźnie: -yźnie
 siwy: -iwa: -ywa, -iwe: -ywę
 skakać: -acze, -acze: -aczę
 skarga: -argi
 skazić: -azić
 sklepienie: -enia
 składać: 2 -ada
 skoczyć: -oczy
 skok: -oku

skromność: -ości
 skroń: -onie
 skrócić: -ócić: -ucić
 skruszyć: -uszy
 skrzekotanie: -anie
 skrzydło: -ydła, -ydlęm
 skrzypiec: -ąca
 skutek: -utku
 sława: 2 -awa, -awę, 2 -awy
 sławny: -awnych
 słońce: 2 -ońca
 słowo: 5 -owa
 słyszeć: -iszy: -yszy
 smak: -akiem
 smutek: -utku
 snadnie: -adnie
 snuć: -uje
 sokół: -oła
 spadać: 3 -ada
 spaść: -adną
 spienić: -one: -onę, -ony
 spłynąć: -inie: -ynie
 spływać: -iwa: -ywa
 spoczywać: -ywa, -iwa: -ywa
 spojrzenie: -enia, -enie, -eniem
 2 -eniu
 spokojnie: -ojnie
 spokojny: -ojna, -ojny
 spomnienie: -enia
 sposób: -obie
 spód: 2 -odzie
 prowadzić: -adza
 sromota: -otą: -oto, -oty
 stać: -ało, -oi
 stal: 2 -ali
 stałość: 2 -ałość
 stan: -anie
 staranie: -anie
 starość: -arość
 stary: 3 -ary
 staw: 2 -awie
 stawać: 2 -awa
 stopa: -opy
 straszak: -aka
 stroić: -oi
 stroić się: -oi
 strona: -onę, -onie, -ony
 stroskać: -aną
 strój: -oje
 strumień: -eniem

strzała: -ała, -ały
 strząsać: -aśa
 strzecha: -echy
 stwarzać: -arza: -aża
 sumak: -aki
 surowy: -owy
 swoboda: 3 -ody
 swobodny: -odno
 swój: -oje
 szafran: -any
 szalony: -ona
 szata: -aty
 szatan: -anem
 szczętek: -ątkom
 szczęście: -ęścia
 szczęśliwy: -iwą: -iwo, -iwy
 szczupak: -aka
 szereg: -egi, -egiem
 szeregowy: 2 -owi, -owy
 szeroki: -oki
 szeroko: -oką: -oko
 szkoda: -oda
 szlak: -aki
 szlub: -uby
 szum: -umem
 szumieć: -umi
 szwadron: -ony
 żyć: -ili: -yli
 żyja: -yje: -yje
 żyk: -iki: -yki

Ś

ściana: -ana, -ane: -ane
 ściąć: -etnie
 ściemnieć (ściemnieć): -eje
 ściśnienie: -enie
 ślad: 2 -ady
 ślub *zob.* szlub.
 śmiało: -ało
 śmiałość: -ałość
 śmiech: -echem
 śmieć: -eja
 śmierć: -erci
 śniadość: -adość
 śpieszyć: -eszą
 świat: 6 -ecie
 świecić: 3 -eci

świetnie: -etnie
 świeży: 2 -erzy: -ezy
 święty: -ęta
 świsnąć: -isnął
 świszczec: -iszczą: -yszczą
 świt: -item: -ytem

T

tajemnica: 2 -ice,
 -ice: -yce
 taniec: -ańca
 tańcować: -owac
 tata: -ata
 Tatar: -ara, -ary, -arzy
 tchnienie: -enie, -eniem
 ten: -otą: -oto
 teraz: -eraz
 tkliwość: -ości
 tłoczyć: 2 -ocy
 tłum: -umem
 tłusty: -usta
 tłuszcz: -uszcza
 toczyć: -ocy
 tonąć: -onie
 topnieć: -eje: -eje
 tracić: -aci
 trawa: -awa, -awę, -awy
 trąba: -ąbie
 trącać: -ąca
 trop: -opy
 trumna: -umne: -umnę
 trup: -ami
 trwały: -ały
 trwoga: -oga, 3 -ogi
 trwożyć się: -orzéj: -oży
 trzask: -askiem: -azkiem
 trzeba: 2 -eba
 trzeci: -eci
 tulić się: -uli
 tułup: -upa
 tupot: -otem
 turban: -any
 Turek: -órka: -urka
 twardy: -arda
 twarz: 2 -arzy, 2 -arzy: -aży
 ty: 2 -ebie, -oba, -obie
 tył: 2 -ile: -yle
 tysiąc: -ące

U

uchronąć: -ować
 uciekać: 3 -eka
 ucisk: -isku
 uciśnienie: -eniem
 uczucie: -ucia, 2 -ucie
 uczynić: -yni
 udać się: -uda
 uderzać: -erza
 uderzyć: -yły
 ugięcie: -ęcie
 ujęcie: -ęciu
 ujrzeć: -ąłem
 układ: -ady
 układać: -ada
 Ukraina: -inie: -ynie
 ukrycie: -yciu
 ukryć: -ite: -yte
 ulatać: -ata, -atać
 ulubiony: -ony
 umieścić: -eści
 umilić: -ili
 umowa: -owy
 uniesienie: -esień
 unosić się: -osić
 upłynąć: -inał: -ynał
 upojenie: -enie
 uraza: -azach
 urągać: -ąga
 uroda: -oda, -ody
 usiadać: -ada
 usposobić: -obił
 usta: -ami, -usta
 usuwać: -uwa
 uśmiech: -echem, -echy
 usnąć: -ili: -yli
 uspienie: -enia
 utęskniony: -ona
 utonąć: -onał
 utracić: -aca
 utrata: -acie
 utyskiwać: -ujesz
 uważny: -ażny
 użalać się: -ala

W

Waclaw: -awa
 walać się: -ala
 warga: -argi
 ważyć: 2 -arzy: -aży
 wąs: -ami, -ąsa
 wąz: -ęzy
 wbiegać: -ega
 wcale: -ale
 wciągać: -ąga
 wczora: -ora
 wdzięk: -ęki
 wejrzenie: -enie, -eniu
 wełniany: -any
 weselić: 3 -eli
 wesolo: 2 -oło
 westchnienie: -enia, -eniem
 wezwać: -ezwą
 wędrować: -ujesz
 wiano: -ano
 wiara: -ara
 wiatr: -etsze: -etrze
 widok: -okiem
 widzieć: -any, -eli
 wieczór: -ora
 wiedzieć: -edzieć
 wiek: 2 -eki
 wieko: -eko
 wieniec: -eniec, -eńce
 wiercić: -erci
 wierzyć: -erzy: -eży
 wieża: -erze: -eże
 wino: -inie
 wiosna: 2 -ośnie
 witać: -itasz: -ytasz
 wkraść się: -adną
 władza: -adza, -adze
 włos: -osy
 wmiesić: -esił
 woda: -ody, 4 -odzie
 wodza: -odze
 wodzić: -odzi
 wojewoda: -oda
 wojna: -ojna, -ojnie, -ojny
 wokoło: -oło
 wola: -ole: -ole, -oli
 wołanie: -ania
 woń: 2 -onie

wpadać: -ają
 wpaść: -adli
 wplatać się: -atać
 wracać: 2 -aca
 wrażenie: -enie
 wrosnąć: -ośnie
 wrota: 2 -ota
 wrócić: 10 -óci: -uci, 2 -ócił:
 -ucił
 wrócić się: -ócić
 wróg: -ogi, -ogiem
 wróżyć: -ózy: -urzy
 wrzask: 2 -aski, -askiem:
 -azkiem
 wrzawa: 2 -awa, 2 -awy
 wschodzić: -odzi
 wskakiwać: -aka
 wspaniale: -ale
 wspaniałość: -ałość
 wspomnienie: -enie, zob. też
 spomnienie
 wstać: -aje
 wstyd: -ydzie
 wszędy: -ędy
 wtór: -órem
 wydzierać się: -era
 wyglądać: 2 -ąda
 wymacać: -ały
 wymijać: -ija
 wyprawiać: -awiał
 wyprawa: -awy
 wyraz: -azach, 2 -azem, -azu
 wyrażać: -arza: -aża
 wyrok: -oku
 wyskoczyć: -oczy
 wysnuć: -uciem
 wystawać: -aje
 wystrzelać: -ają
 wzgarda: -ardy
 wzór: -orem
 wzruszenie: -eniu

Z

zabawa: -awę, -awie
 zabawić się: -awim
 zabawnie: -awniej
 zabronić: -oni

- zachód: -odzie
 zachwycenie: -enia
 zachwyty: -ycie
 zacząć się: -acznie
 zacząć: -iła
 zaćwierkać (zacwierkać):
 -erka
 zadać: -adał
 zadłość: 2 -adość
 zaginać się: -ina
 zagrzebać: -ebie
 zagrzebać się: 2 -ebie
 zajadły: -adli
 zejść: 2 -ajdzie
 zamach: -achem
 zamęścić: -ęścia
 zamęt: 2 -ęcie
 zamiana: -aną
 zamiar: -arze
 zapal: -ałem, -ału
 zapęd: 2 -ędy
 zapłakać: -anem, -any
 zapomnienie: -enie
 zapora: -ory
 zapowiadać: -ada
 zapraszać: -asza
 zapusty: 4 -usty
 zarzucić: -iwszy
 zaślinić: -ini
 zaślona: 2 -ona, -onie
 zasłonić: -oni
 zasługa: -ugi
 zasmucić: -uci
 zaszczytnie: -itnie: ytnie
 zaświecić: -eci
 zawieszenie: -eniu
 zawieść: -odło
 zawód: -ody, -odzie
 zawsze: -awsze
 zazdrościć: 2 -ości
 zabawiać: -awiał
 zbiegać się: -ają
 zbierać: -era
 z bliska: -iska: -yska
 zboleć: -ało
 zbrodnia: -odnię
 zbroja: 2 -oi, -oje
 zbryzgać: -any
 zdawać się: 2 -aje, -ało
 z daleka: -eka
- zdarzyć się: 2 -arzy
 zdążyć: -ąże: -ązę
 zdrada: -ada, -ady
 zdziwienie: -enia, -eniem,
 -eniu
 zebrać: -erze
 zepsucie: -ucia
 zetrzeć: -etrze
 zagadnienie: -enia
 zgadywać: -ywać, -uje
 zgasić: -asi
 zginać: 2 -inać, -inał, -inał:
 -ynął
 zgraja: -ają
 zgryzota: -ota, -otą: -oto,
 -oty
 zguba: -ubą: -ubo, -uby
 ziele: -oła
 ziemia: 3 -emi, 2 -emie
 zięć: -ęcia
 ziścić się: -iści: -yści
 złamać: -ana
 złośliwy: -iwa: -ywa
 złoto: -ota
 złudzenie: -eniem
 zmartwieć: -ało
 zmienić: -ona
 zmieniać się: -enia
 zmierzać: -erza
 zmieść: 6 -ecie
 zmordować: -any
 znaczyć: -aczy
 znajdować: -ecie
 znakomity: -ite: -yte
 znak: 2 -aki, -akiem, 2 -aku
 znaleźć: 2 -ajdzie
 znamię: -amię
 znany: -any
 zniewaga: -adze
 zniżyć: -ijdzie: -yjdzie
 zniszczenie: -enie
 znużenie: -eniem
 zobaczyć: -acze: -aczę, -aczy,
 -aczył
 zoczyć: 2 -oczy
 zorza: -orza
 zostać: 3 -ało, -anie, -ostać
 zostawać: -awać
 zrobić: -obił
 zrumienić: -eni
- zrywać się: -ywa
 zwada: -ady
 zwalisko: 2 -iska, -iska: -yska
 zważać: -ali, -aża
 związać: -ane: -anę
 zwierzę: -ęta
 zwierzyzna: -yny
 zwiesić: -esił
 zwłoki: -oki
 zwycięstwo: -ęstwa, -ęstwo
 zwyciężać: -ęża
 zwyczaj: -ajem
 zyskać: -iska: -yska
- Ż**
- źle: -orzój: -oży
 żrenica (zrzenica): -ice, -icy
 źródło: -ódlą
- Ź**
- żagiel: -agle
 żal: -ale
 żaloba: 2 -obą, 2 -obie
 żalność: 2 -ałość
 żałować: -ować
 żart: -arty
 żartować: -ować
 żarzyć się: -arzy
 żądać: 2 -ąda, -ądam
 żelazo: 2 -azem
 żmija: -ije
 żona: -ona, -ony
 żwawo: -ąwą: -awo
 życie: -ycia, -ycie, -yciu, -iciu:
 -yciu
 żyć: -yje: -yje
 żyła: 2 -yły
 żywić: -iwi: -ywi
 żywość: -ywość
 żywot: -ota

DODATEK

SŁOWNIKI I WYKAZY RYMÓW – ZESTAWIENIE BIBLIOGRAFICZNE

WŁOCHY

- Pellegrino Moreto: *Rimario di tutte le cadentie di Dante e Petrarca*. Venezia 1528, 1529, 1532, 1533, 1550, 1565.
- Giammaria Lanfranco: *Rimario di tutte le concordanze di Petrarca*. Brescia 1531, 1554, 1558.
- Benedetto di Falco: *Rimario*. Napoli 1535.
- Onofrio Bononzio: *Rimario*. Cremona 1556.
- Girolamo Ruscelli: *Del di comporre in versi nella lingua italiana, trattato di G. R., nel quale va compreso un pieno et ordinatissimo rimario*. Venezia 1559, 1658, 1773.
- Giangiacomo Paruta: *Slovník rymów Ariosta dołączony do wydania dzieł tego poety*. Wenecja 1567.
- Tavola di tutte le desinenze delle rime di Pietro Bembo*. Venezia 1569.
- Il rimario della commedia di Dante*. Napoli 1602.
- Giovanni Miniati: *Rimario di tutte le desinenze della commedia di Dante*. Firenze 1604, Padova 1727.
- Udeno Nisieli [Benedetto Fioretti]: *Rimario e sillabario*. Firenze 1641.
- Tomasso Stigliani: *Arte del verso italiano*. Roma 1658.
- Rimario lirico o sia tavola di tutte le rime di cinque principali poeti lirici: Petrarca, Bembo, Casa, Guidiccioni e Molza*. Bergamo 1760.
- Adolfo Giulietti: *Rimario della lingua italiana*. Milano 1933.

FRANCJA

Francja

- Dictionnaire des rymes françoises de feu M. Jehan Le Fevre, dijonois, reduict en bon ordre et augmenté d'un grand nombre de vocables et monosyllabes françois*. Paris 1572.
- Dictionnaire de rimes françoises, premièrement composé par J. Le Fevre..., depuis augmenté, corrigé et mis en bon ordre par le seigneur Des Accords [Etienne Tabourot]*. Paris 1588.
- Le grand dictionnaire de rimes françoises, selon l'ordre alphabétique, diligemment reveu, corrigé et augmenté tant de mots que de rimes nouvelles...* Genève 1623 [ou Coligny 1624].
- Promptuaire d'unisson ordonné et disposé methodiquement pour tous ceux qui voudron composer promptement en vers françois, par Pierre le Gaynard*. Poitiers 1585.
- Le dictionnaire des rimes françoises*. Genève 1596, 1624.
- Nouveau dictionnaire des rimes*. Paris 1648.
- Pierre Richelet: *Dictionnaire des rimes. Nouvelle édition, mise dans un nouvel ordre et augmentée d'un grand nombre de mots français et de tous mots latin, par M. D. F. [Du Fresne, ecclésiastique de Lyon]*. Paris 1700, 1702, 1721, 1732 (pierwsze wydanie wyszło w r. 1648, było też kilka następnych przed r. 1700).
- Dictionnaire des rimes. Nouvelle édition, mise dans un nouvel ordre (avec un traité de la versification et des ouvrages en vers, par Ph. L. Joly), publ. par l'abbé Berthelin*. Paris 1751. Paris, Nyon 1778.
- Dictionnaire des rimes de P. Richelet, retouché en 1751, par Berthelin... précédé d'un traité complet de versification française, etc. Nouvelle édition, revue, corrigée et augmentée par M. Barthelemy*. Paris 1809.
- Dictionnaire des rimes... retouché par de Wailly, an VII (1799)*.

- Dictionnaire des rimes... Edition revue, augmentée et refondue par Wailly et Drevet.* Paris 1817.
 Edouard Sommer: *Petit dictionnaire des rimes françaises, précédé d'un précis des règles de la versification, par...*, 1850.
 Lanneau de Marey: *Dictionnaire portatif des rimes françaises rédigé d'après l'Académie, par...*, 1852.
 Auguste Pujol: *Dictionnaire des rimes de la langue française, classées d'après la consonne d'appui et dans l'ordre de richesse: précédé d'un traité succinct de versification française, par...*, 1858.
 Napoléon Landais et L. Barre: *Dictionnaire des rimes françaises, par... Nouvelle édition.* 1859.
 Laass d'Aguen: *Dictionnaire portatif des rimes précédé d'un Traité de versification française, par...*, 1862.
 Hippolyte Tampusci: *A, e, i, o, u, ou les rimes françaises, classées d'après leur ordre naturel de sons ou voyelles, et divisées en masculines et féminines, par...* 1864.
 P. M. Quitard: *Dictionnaire des rimes; précédé d'un traité complet de versification, par...* 1867.
 Philippe Martinon: *Dictionnaire méthodique et pratique des rimes françaises, précédé d'un Traité de versification, par...* Paris 1905, 1915, 1920.

NIEMCY

Słowniki dla rymotwórców

- Erasmus Alber: *Novum dictionarii genus, in quo ultimis seu terminalibus germanicarum vocum syllabis observatis latina vocabula sese offerunt.* Francofurti 1540.
 Philipp von Zesen: *Anzeiger der deutschen gleichlautenden und einstimmigen männlichen und weiblichen Wörter.* Wittenberg 1641 (jest to dodatek do dzieła *Hochdeutschen Helikon*).
 Johann Hübner: *Poetisches Handbuch.* Leipzig 1696, 1712, 1720, 1731, 1743.
 G. H. Schäfer: *Hochdeutsches Wörterbuch nach den Endsilben geordnet.* Weissenfels und Leipzig 1800.
 F. E. Fergar: *Verskunst und Reimlexikon.* Pesth 1823.
 Peregrinus Syntax: *Allgemeines deutsches Reimlexikon.* Leipzig 1826.
 F. W. Jung: *Handbuch der Dichtkunst oder Reimlexikon.* Chemnitz 1885.
 O. Müller: *Die Kunst Dichter zu werden. Mit Reimlexikon.* Wien [między 1883 a 1887].
 Willy Steputat: *Deutsches Reimlexikon.* Leipzig 1891, 1920, 1922, 1930.
 Poeticus: *Wie werde ich ein Dichter? Neues deutsches Reimwörterbuch.* München 1921.

Słowniki i wykazy rymów opracowane dla celów naukowych

- C. A. Hornig: *Glossarium zu den Gedichten Walthers von der Vogelweide nebst einem Reimverzeichniss.* Quedlinburg 1844.
 P. Pressel: *Reimbuch zu den „Nibelungen“.* Tübingen 1853.
 San Marte: *Reimregister zu den Werken Wolframs von Eschenbach.* 1867.
 T. Ingenbleek: *Über den Einfluss des Reimes auf der Sprache Otfrieds, besonders in Bezug auf Laut- und Formenlehre. Mit einem Reimlexikon zu Otfried.* 1880.
 Ch. Beywl: *Reimwörterbuch zu Ulrichs „Lanzelet“.* Prag 1909.
 G. C. L. Riemer: *Wörterbuch und Reimverzeichnis zu dem „Armen Heinrich“ Hartmanns von Aue.* 1912.
 Emma Bürck: *Sprachgebrauch und Reim in Hartmanns „Iwein“.* Mit einem Reimwörterbuch zu „Iwein“. München 1922. Münchener Texte Erg. — Reihe.

Leo Saule: *Reimwörterbuch zur „Nibelunge Nöt...“*. München 1925.

Karl Thalmann: *Reimformenverzeichnis zu den Werken Wolframs von Eschenbach*. München 1925.

Franz Diel: *Reimwörterbuch zum „Renner“ des Hugo von Trimberg*. München 1926.

Franz Jandebeur: *Reimwörterbücher und Reimwortverzeichnisse zum 1. Büchlein: Erec, Gregorius, Armen Heinrich, den Liedern von Hartmann von Aue und der sogenannten 2. Büchlein: Mit Vorwort über die Entwicklung der deutschen Reimlexikographie*. München 1926.

Emil Schlageter: *Reimwörterbuch zu Gottfrieds „Tristan“*. München 1926.

Karl Waelzel: *Reimwörterbuch und Verzeichnis der Reimwörter aus „Daniel von dem blühenden Tal“ und dem „Pfaffen Amis“ von den Stricker*.

Poza tym, jak informuje „*Reallexikon...*” Merkera i Stammlera (t. III s. 36-37), słowniki takie opracowali: H. T. Massmann z Eracliusa (1842), W. Grimm z Freidanka (1860), G. Berndt z *Króla Rothera* (1912), O. Wegner z *Kroniki świata* Rudolfa z Ems (1914).

ANGLIA

John Walker: *Rhyming Dictionary of the English Language*. Rev. and enl. by L. H. Dawson. 1924 (pierwsze wydanie wyszło w r 1775, następne, przejrzone i rozszerzone przez J. Longmuira wyszło w r. 1865 i było niejednokrotnie przedrukowywane).

Lorin Andrews Lathrop: *Rymers' Lexicon*, Comp. and Ed. by Andrew Loring. 1905.

Burges Johnson: *New Rhyming Dictionary and Poets' Handbook*. 1931.

W. Ripman: *A Dictionary of English Rhymes*. 1932.

WĘGRY

Kristóf Simai; *Veg – tagokra szedetett Szó – tár* [tzn. według końcówek ułożony słownik]. 1809-1810.

POLSKA

Subsidium wiersza polskiego albo kadencye według porządku vocalium biorąc przedostatnią sylabę kadencyi kończącą się na: a, q, e, ę, i, o, u, y, dla łatwości wprowadzającej się do wiersza polskiego szkolney młodzy zebrane roku pańskiego 1755 w Warszawie w Drukarni J. K. Mei y Rzeczy Pospolitey Coll. Warszaw. XX. Scholarum Piarum (ss. 107).

Jan Magiera: *Rymika Z. Krasińskiego*. V Sprawozdanie Dyrekcji C. K. Gimnazjum V w Krakowie za rok szk. 1910/11. Kraków 1911.

Słownik rymów Stanisława Trembeckiego. Praca zespołowa Sekcji Językoznawczej Koła Polonistów oraz pracowników Katedry Filologii Polskiej Uniwersytetu M. Kopernika w Toruniu pod redakcją Haliny Turskiej. Toruń 1961.

Janina Budkowska: *Słownik rymów Adama Mickiewicza*. Wrocław 1970.

UN DICTIONNAIRE DES RIMES DE MARIA DE MALCZEWSKI

RÉSUMÉ

L'auteur présente un dictionnaire des rimes du poème d'Antoine Malczewski *Maria*, suivi d'un index des mots rimés. Dans l'introduction, il montre l'utilité scientifique de ce genre de dictionnaires. Une bibliographie de dictionnaires des rimes est jointe à l'ouvrage.